

Kurzus kódja(i): FLM-221.01/a, b

Kurzus címe: Filmelemzés: A filmkép

Tanár neve: Varga Balázs

Kurzus időpontja, helye: 221.01/a: hétfő, 12:00-13:30, -137
221.01/b: kedd, 9:00-10:30, -137

Vetítések időpontja, helye: -

Kurzus típusa: Szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus célja, hogy a hallgatókkal megismertesse az általánosabb műelemzési elveket, valamint a filmelemzés alapvető módszertani sajátosságait, a film elemző és esztétikai vizsgálatának alapelveit. A félév során a filmkép elemzésének különböző szempontjait (keret, kompozíció, plánok, stb.) vesszük sorra. A bevezető órák előadásait követően az óra témájába illeszkedő filmrészleteket fogunk elemezni és közösen megbeszélni. Az ötödik órától kezdve a hallgatók saját maguk hoznak filmrészleteket, és azokat az addig tanult szempontok és jelenségek alapján – „kiselőadás” vagy „prezentáció” formájában – elemzik. A cél tehát az önálló, egyéni munka, valamint a közös elemzés fogásainak, szempontjainak gyakorlása.

A félév menete, az órák témái:

1. Bevezetés.
2. A filmkép.
3. A keret.
4. A kompozíció.
5. A képsík: plánozás.
6. Első zárthelyi dolgozat. A térszervezés és a nézésirányok.
7. A tér: mélységélesség és mélységi szerkesztés. Objektívek.
8. Gépállás és nézőpont.
9. Kameramozgások.
10. A fény: világítás és színek.
11. A hang.
12. Félévzáró (második) zárthelyi dolgozat.
13. A félév értékelése.

Kurzus teljesítésének követelményei: **A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:**

- 1. Órai prezentáció:** A hallgatóknak a félév során minimum 1–1 órai kiselőadással kell szerepelniük, melynek során a korábbi órákon meghatározott elemzési szempontok szerint kell bemutatniuk egy szabadon választott filmrészletet.
- 2. Zárthelyi dolgozatok:** A félév során két zárthelyi dolgozatra kerül sor. Az első dolgozat a félév során megbeszélte elemzési kérdések elméleti, módszertani problémáival kapcsolatos kérdéseket tartalmaz, illetve a megelőző órákon elemzett filmrészletek egyikének önálló, példaelemzését jelenti. A második (félévzáró) zárthelyi dolgozatban egy addig nem elemzett, a helyszínen vetítésre kerülő filmrészletet kell írásban, minél részletesebben, a félév során megismert minél több szempontot alkalmazva elemezniük a hallgatóknak.
- 3. Egyéb követelmények és feltételek:** Nem kaphat gyakorlati jegyet az a hallgató, aki a félév során háromnál több alkalommal hiányzott a szemináriumról, illetve akinek nincs meg az órai prezentációja és két zárthelyi dolgozata.

Vetített filmek: -

Kötelező / ajánlott kötelező irodalom:

Kötelező irodalom: Aumont, Jacques–Marie, Michel: A filmelemzés meghatározása. In: *A kortárs filmelmélet útjai* (szerk.: Vajdovich Györgyi) Budapest: Palatinus, 2004. pp. 9–42.
Bíró Yvette: A film formanyelve. (A film mint kifejezési forma, A film mint műalkotás, A kép mint a film legkisebb autonóm egysége, A függőleges montázs. A hang.) In: Bíró Yvette: *A hetedik művészet*. Budapest: Osiris. pp. 15–81., 110–142.
Kovács András Bálint: Mozgóképelemzés. http://szabadbolcseszlet.elte.hu/index.php?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=61

Ajánlott irodalom:

Arnheim, Rudolf: *A vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája*. Budapest: Gondolat,

---

1976.

Bordwell, David–Thompson, Kristin: *Film Art. An Introduction*. McGraw–Hill, 1990. pp. 156–204., 244–273.

Gombrich, E.H.: A látható kép.

<http://mokk.bme.hu/mediatervezo/targyak/vizualkomm/gombrich.pdf>

Deleuze, Gilles: Keret és plán, keretezés és plánozás. In: Deleuze, Gilles: *A mozgás-kép*. Budapest: Osiris, 2001. pp. 21–43.

Hickethier, Knut: *Film- és televízió-elemzés*. Budapest: Krónika Nova Kiadó, 1998.

Lotman, J.M.: A filmkép. In: Lotman, J.M.: *Filmszemiotika és filmesztétika*. Gondolat, Budapest, 1976. pp. 38–43.

Mitry, Jean: *A film esztétikája és pszichológiája*. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1968. pp. 73–156.

Mitry, Jean: *A film esztétikája és pszichológiája. Második rész: A formák*. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, 1976. pp. 7–159.

Szabó Gábor: *Filmes könyv*. Budapest: Ab Ovo, 2002.
